

Skal vi lege?

Som om det ikke er nok at holde styr på dine egne aftaler – du skal også koordinere dine børns kalender. Og nogle unger har faktisk et socialt liv, der trumfer selv den vildeste netværker. Men hvad er for lidt, og hvad er for meget, når dine børn vil lave legeaftaler i fritiden? Og hvornår er en aftale en aftale?

TEKST Signe Løntoft ILLUSTRATION Stine Aalykke

“Må Mathias komme med hjem? Pleeease, må han ikke nok?” lyder det insisterende i børnehavens garderobe. Kl. er 16.30, det regner, I skal videre til vuggestuen efter lillesøster, og du har et par sekunder til at beslutte dig.

Du tænker hurtigt, vejer for og imod: Er der tale om et oprigtigt ønske, eller føler han sig presset af Mathias, der står og skriger: “Jeg vil med dig hjem!”? Hvorfor vil han pludselig have ham med hjem, de plejer slet ikke at svinge? På den anden side er Mathias en af børnehavens toneangivende drenge, mens din egen søn er et

stille gemyt uden så mange venner – og du vil gerne hjælpe ham med at komme ind i drengegruppen. Men hvad med aftensmad, sengetid og Mathias’ mor, der sikkert er på vej gennem regnen for at hente? Ville det ikke være bedre på søndag?

Søndag oprinder og er imidlertid ikke nemmere. Din søn ser uforstående på dig, da du glad fortæller, at Mathias kommer på besøg. Han sidder i sin pyjamas og bygger Lego og gemmer sig i jeres soveværelse ved lyden af dørklokken. Mathias står udenfor med sin mor. Hun er på vej til brunch iført høje hæle og læbestift og takker mange gange for invitationen, før hun kører videre. Mathias spørger, om han

må se fjernsyn eller spille PlayStation. Da du ikke svarer første gang, lyder det: “Er du døv?” Og pludselig føler du dig mest som ufrivillig babysitter for en uopdragen unge.

“For børn er lysten til at indgå i sociale relationer meget knyttet til øjeblikket,” siger Lone Carmel, der er kandidat i pædagogisk psykologi og arbejder som selvstændig familierådgiver. “De kan have svært ved at indgå en forpligtende aftale med et længere varsel, og derfor kan man sagtens komme ud for, at man har lavet en legeaftale, men så har barnet pludselig ikke lyst alligevel.”

Vi har alle sammen prøvet at invitere gæster, men så desværre være trætte eller

uvenner, når tiden nærmer sig. Vi tager os sammen, undertrykker vores følelser og gennemfører alligevel – hvis den er helt gal, stikker vi måske en hvid løgn. Det kræver de sociale koder for høflighed og hensyntagen. Dilemmaet med vores børn er, at vi ikke har lyst til at bede dem om at lyve eller forstille sig.

På den ene side vil man gerne lære sit barn at holde en aftale, for fællesskaber bygger på tillid til, at man kan indgå og overholde aftaler. På den anden side har moderne psykologi lært os, at børn skal lytte til og respektere egne følelser. Altså – er man en strammer eller en slapper? Strammeren tvinger barnet til at gennemføre, mens slapperen er solidarisk med barnet og laver aftalen om.

“Det er samme slags dilemma som, hvorvidt man skal tvinge barnet til at kysse tanten og sige tak for gaven, selvom tanten er dum, og gaven helt forkert. Hvor meget vægt lægger man på hensynet til de

andre, og hvor meget lægger man på hensynet til sine egne behov og følelser? I sidste ende handler det om den enkelte families værdier,” siger Lone Carmel, der selv hælder til at respektere barnet, hvis det pludselig vil ændre en legeaftale.

“Det handler også om at lytte til, hvad barnet egentlig mener. Har der været en konflikt mellem børnene, eller er barnet træt efter en lang dag? Hvis der er en konflikt, skal den selvfølgelig løses, for man har lyst til at lege. Men hvis det bare er træthed, kan man som voksen gå ind og hjælpe ved at tage ansvaret og gøre det klart, at barnet ikke behøver at have lyst. Man kan sige: ‘Nu tager vi Mads med hjem, og hvis du er for træt til at lege, kan I bare sidde og hygge og se en film’.”

Det med de trætte børn kender de alt til i daginstitutionerne. Mange steder anbefaler man, at børns legeaftaler begrænses til weekenden, da de fleste førskolebørn er trætte og mætte af leg og aktiviteter efter en normal dag i institution.

“Mange danske børn har for meget på programmet. De fleste børn har brug for 11-12 timers søvn i døgnet, så hvis barnet skal nå at slappe af med sig selv og familien inden sengetid, så er der ikke tid til legeaftaler efter normal fyraften,” siger Troels Clausen, der er SFO-leder i Solrød.

“Når forældrene kommer for at hente deres børn hos os, vil børnene ofte gerne fortsætte legen og have en kammerat med

hjem. Og nogle forældre synes, at der er meget prestige i at være sådan én, der lige tager et par kammerater med. Men man skal huske, at barnet har haft først en krævende skoledag og dernæst nogle timer i SFO med aktiviteter, udflugter eller leg. De har været på i otte-ni timer, og det er også sundt at tulle rundt derhjemme og kede sig lidt.”

Ifølge Troels Clausen kan man sagtens have en legeaftale i ny og næ, men man skal også sætte grænser for sit barn, både af hensyn til barnet, lektier og skolegang og af hensyn til familien. For familier har brug for hverdagstid sammen, hvor der ikke skal hentes og bringes og underholdes kammerater.

“Det er en stor oplevelse for børn at besøge hinanden og se, hvordan tingene foregår i andre hjem. Men det er måske nok med én legeaftale om måneden, hvis barnet også går til fritidsaktiviteter,” siger Troels Clausen.

Hvor meget og hvor ofte er et dilemma for mange familier. Dem med de meget udadvendte børn, der bevæger sig smidigt og uproblematisk imellem et hav af kammerater, kan savne ro. For selvom Asta er en sød pige, kan det blive lidt for meget, når hun spiser med 3. aften i træk – og måske tænker andre det samme om dit eget barn.

Tendensen i øjeblikket er, at forældre især bekymrer sig, når barnet ikke er så socialt. Den nørdede dreng, der hellere vil lege med sine Gormitier end slås med sværd med de andre, og den stille pige, der gerne vil sidde i fred og tegne, bliver problematiseret unødigt, mener familierådgiveren:

“Der er et enormt fokus på netværk og sociale relationer i vores tid. For mange forældre er det et succesparameter, at deres børn er i centrum af børnegruppen, men der findes jo børn, som er mere generte eller indadvendte, og det er ikke nogen sygdom. Der er en tendens til at problematisere det, hvis børnene helst bare vil sidde og lege stille for sig selv, men vi skal ikke alle være med i *MGP* og *X Factor*. Nogle vil måske hellere bygge Lego, læse bøger eller blive gode til noget på computeren.”

Lone Carmel mener ikke, man kan sætte et generelt mål op for, hvor mange legeaftaler et barn må have. Det kommer an på den enkelte families livsstil, børnenes alder og temperament.

“Det kommer helt an på situationen. Hvis forældrene har lange arbejdsdage, og børnene derfor bliver hentet sent, kan det være, man i stedet skal invitere kammerater i weekenderne. Eller man kan aftale, at man tager bedstevennen med hjem at spise en dag om ugen. Så leger børnene en times tid og spiser sammen, og mere skal der måske ikke til. Der er også mange børn, der skifter mellem to hjem, og der må man også vurdere, hvor meget socialt der er plads til, når man også skal have tid sammen.”

ALTSÅ – er man en STRAMMER ELLER en slapper? Strammeren tvinger barnet til at GENNEMFØRE, mens slapperen er solidarisk med barnet og LAVER AFTALEN OM.

Tid til læring

Så meget af lære – så meget sjov! Dit barn lærer gennem leg. Som månederne går, vil du opdage at dit barn forstår mere og mere. Det forstår f.eks. at barnet stadig er der selvom den er dækket af et tæppe. Det kan også pege på en ting i en bestemt farve når du bader om det. Når I leger sammen og hygger jer med bogstaver, tal, farver og former, begynder barnet at blive fortroligt med disse ting for senere læring.

Leg og lær hvorpå

Den bløde tejlun er god til kramme og kombi-lær iklædning og sjov leg. Indeholder 10 forskellige læringskort. Børnen 3 år og ældre medfølger. Alder: 6 mdr.+

Fisher-Price, altid der for dit barn - fra fødsel til skolestart

leg, sjov, udvikling

www.fisher-price.dk